

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 ft.—kr.
Fél évre 5 „—
Negyed évre 3 „50.

Egyes szám 5 kr.
Adni szellemi részét illető min-
den költőnek: Nagy-Batvan-
atna, 1884. szám, J. M. K. Könyv-
ház, — a szerkesztőségbe bér-
mentve küldendő.

Helyesírói helyben:
FELVÉDEL: K. LAJOS és IJ.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésben és a kiadóhiv-
atalban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postabiztosítól
úján.

Hirdetési díj:
Nagy hatóságoknál sorozat 8 kr.
Nagyobb terjedelmű a többi
hirdetéseket alk. szerinti a le-
gkisebb 30 szótól kezdve 10 sz.
Bélyegdíj minden külön bejelén-
téstől 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
fogláló táblás sora 50 krajcár

Helyesírók: — ben megjelent kéle-
mény minden parti sora 20 ar
Erdélyi és felvételnek a kiadó
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint KUTASI
MAN H. könyv. irodájában is.
Név adatlány bérmentetési
beiktató levél nem vétel-
nek ágyelme.

Kéziratok vissza nem
adának.

Az országgyűlés kezdetén.

Debreczen, okt. 12.

(K. B.) A képviselőház tagjai a nyári szünet után ma ismét egybegyűltek. A nyári szünet alatt — természetesen — széleskörű uralkodott a politikai élet terén, miután a politikai élet vezetői részint fűrdőben, részint falun pihenték ki a mult teljesszak fáradságait. Most, midőn ismét egybegyűltek, kettős érdeklődéssel tekint a közönség működésük elé, mert tudjuk, hogy a ma megnyílt új teljesszak viharokat rejt magában, sejtjük, hogy nagy események előestéjén állunk.

Irányi Dániel és gf. Apponyi Albert, a két ellenzéki párt vezetői, beszámoló beszédeikben jelezték, hogy az ellenzék mindkét árnyalata teljes erővel folytatni fogja a harcot a mai rendszer ellen, mely az országot a végveszély felé sodorja. Tisza Kálmán és sorsának osztályosai nagyon jól tudják azt, hogy az ellenzék részéről a legkomolyabb ostromnak lesznek kitéve, éppen azért előre védekeznek, előre elkészítik szándékaikat, melyek mögött biztonsgban hiszik magukat. Tisza Kálmán nagyváradi pohárköszöntőjében az ellenzék támadásait előre ellensúlyozni akarta, Hegedűs Sándor pedig — talán a jó érmelléki bor hatása alatt — hadat üzent az egész ellenzéknek.

Ugy látszik tehát, hogy ezuttal a többség, a kormánypárt akarja a támadó szerepét átvenni, legalább borközi állapotban mondott beszédek és kitartott lapjaink harcziás hangjai erre vallanak. Nincs mit tartani a harcziás hangtól, mert nem egyéb az, mint a kétségbeesés bátorsága, melynek helyét csakhamar vad rémület szokta elfoglalni. Az ellenzéknek ezse ágában sincsen megrémülni a harcziás hangtól, mert jól tudja, hogy a dob nem azért ad nagy hangot, mintha félelmetes fegyver lenne, hanem azért, mert fűres!

A nagyváradi láрма tehát nem ágyudőrejek, hanem csupán tompa dobok puffogásának fog bizonyulni, megeshetik az is, hogy a dob megszakad bele a nélkül, hogy hangjával csak egyetlen embert is megijeszthetnének!

Harczra készen áll tehát mindegyik fél, a kormánypárt többségére és hatalmára, az ellenzék pedig a közvéleményre és az ország rokonszenvére támaszkodva. A csatározások csakhamar minden oldalról megkezdődnek a reméljük, hogy még mielőtt a döntő csata megvitatnák, a kormánypárt generális-a megretírel, nem várva be a vihart, mely fejére lezu-
dulni készül.

Viharos ülések várhatók mindjárt az első napokban. Az ellenzék oly irányu interpellációkat fog benyújtani, melyek az ország közvéleményét élénken foglalkoztatják. De még a költségvetési vita sem fog simán lefolyni.

Wekerle pénzügyminiszter az 1890-iki költségvetési előirányzatot, valamint az 1888-iki zárszámadásról szóló jelentést valószínűleg okt. 15-én terjeszti elő. A kormánypárti hírlapok már telekürtölték az országot azon állítással, hogy költségvetésünkben az egyensúly helyre van állítva. Szép és örvendetes lenne, ha igaz volna! Azt mi is elhisszük, hogy sikerülni fog a pénzügyminiszternek külsőleg tetsző, szemképráztató költségvetést bemutatni, mert nem valami nagy mesterség a számokat tetszetősen csoportosítani, — de ennek dacára nem lesz örvendetes az a költségvetés, mert a tényleges hiány bizonyára ismét jóval több lesz, mint a mennyi elő fog irányoztatni, — de meg a költségvetésben nem szokták kimutatni, hogy mennyit sregényedett az adófizető közönség az által, hogy az adók mértékételen felcsigázása és kíméletlen behajtása foly-

tán a költségvetés valamivel vigasztalóbb képet mutat, mint az előző években!

Midőn az ország népe folyton szegényedik, míg a kivándorlás folyton tart, nem lehet azt állítani semmiféle pénzügyminiszternek, hogy az ország pénzügyi helyzete javult. Ha Wekerle a valóságnak teljesen megfelelő költségvetést állítana össze, mely minden hiányainkat és nyomorúságainkat feltüntetné, megdöbbenne tőle még a legfogultabb mameluk is!

Az ellenzék bizonyára észre fogja venni a költségvetés elrejtett gyöngeségeit s szakszerű bírálat alá fogja venni azt, mely bírálat bizonyára nem lesz kedvező a kormány pénzügyi politikájára, nem lesz kedvező főleg Tiszára néve, ki ünneplésesen megígérte, hogy az 1890-ik évi költségvetésünkben eltűnik a deficit. Sajnos, hogy se a deficit, se Tisza Kálmán nem tűnt még el. Pedig mind a kettőt szívesen odaengednők, csak lenne valaki, a ki a nyakunkról elvinné őket!

Bizonyára nagy vitát fog előidézni a monori zászló ügye is. A félhivatások már eddig is azt akarták rák-díspulálni, hogy a fekete-sárga zászló joggal tüzetett fel a honvéd-erzodes lakására. Valószínű, hogy Tiszának is ez lesz a véleménye, — noha az ország törvényei világosan körülírják a honvéd-zászló színeit. El lehetünk tehát készülv a szokásos félremagyarázásra, de nem arra, hogy kellő elégtételt szereztessék a mellőzött nemzeti zászlónak!

Hát a szegedi rakpart ügye, melynek összedőlése által gf. Tisza Lajos, a miniszterelnök testvére, van kompromittálva? Sejtjük már itt is, hogy kibuvó ajtóit keresnek. Gróf Tisza Lajos szegedi fogadtatása nem volt egyéb, mint előre való rehabilitációs szándék. A Pester Lloyd már jelzi is, hogy a szegedi fogadtatás elveszi a parlamenti vita életét. A fehér elefánt tehát — nem ful a Tiszába!

A Kókán-ügyet se fogják szó nélkül hagyni. Ebbe már sokan belekeveredtek, még egy volt miniszter és egy volt államtitkár is. Természetes, hogy minden kö megmozdul a kompromittáltak megmentésére. Polonyinak, a védő ügyvédnek, már az immunitását is megsértették, — no de Polonyiban kemény emberre akadtak, a ki majd kisüti, hogy hol van a dolog nyitja, kulcsa?

Hát a Tisza-Maros-Körös szabályozásnál eluzott milliók? Ezek még Horváth Gyulának sok terhes álmat fognak okozni, s a 15,000 frt áru itatós papiros nem tud annyit tintát elinni, a mennyivel ezt a dolgot ellehetne tussolni.

A temesvári lottó-ügy — ugy látszik — most szundikál. De itt is furcsa dolgok kerülhetnek napfényre, s nemcsak egy Farkas lesz az, a kit e veremben megfognak.

A közigazgatás reformja, illetve a közigazgatás államosítása, melyről már királyi felsége is nyilatkozott, bizonyára hosszú vitára fog alkalmat szolgáltatni. A függetlenségi és 48-as párt az önkormányzat fentartása mellett foglaland állást, de a mérsékelt ellenzék se teszi magáévá ezen reformot oly irányban, a mint tervezik. Hírlük az is, hogy e reform teljes keresztül-vitele több ülés-zakon át fog tartani.

Lesznek azonban olyan kérdések is, melyekben az ellenzék pártolni fogja a kormány törekvéseit. Így például Baross Gábor bizton számíthat arra, hogy a duna-gőzhajózási-társulattal folytatott küzdelmében az ellenzék teljes erejével támogatni fogja, s közlekedési reformjai is méltánylásra fognak találni. A kir. táblák decentralizációját se fogja az ellenzék elvben kifogásolni, itt főleg

azon kérdés körül fog a vita forogni, hogy mely városokba osztassanak szét a kir. táblák?

Érdekes és fontos parlamenti ülés-zakra van tehát kilátásunk. Az ellenzék, mely a mult teljesszakban a véd-erővita alatt egyesült erővel oly hatalmas akciózt fejtett ki, most is egyetértőleg fogja támadásait intézni, melyek elsősorban természetesen Tisza Kálmán ellen lesznek irányitva.

Hogy mi marad meg az ülés-zak folyamata alatt Tisza Kálmánnak és érdektársainak a nagy-váradi bátorság-ból, azt persze nem tudjuk, — de azt minden különösebb jöstehetség nélkül előre is megmondhatjuk, hogy ez lesz az utolsó ülés-zak, mely még a Tisza Kálmán miniszterelnöksége alatt nyitott meg.

Ezen reményben üdvözöljük a t. Házat!

— Belföldi hírek. A király Kisbérben — a mint tudjuk — „a trón s haza iránti hűségre” intette a tisztelő rom. kath. pap-ságot. A szeptembri rom. kath. ale speredessége erre vonatkozólag nyilatkozatot tesz közze s ő felsége „félrevezetésének”, erkölcsi elvetemedettségnek” bélyegzi ezt s a sugalmazó „valásföldi minőségére” és a király által ráruházott „magas állására” hivatkozva, tiltakozik a szenedett serelem ellen. — A 480.000 forint-os t. vizsgálatának befejezését e hó 15-ikére várják. — A Kókán-ügyben Dr. Tassy Pál helyett a vádat Havas ügyész fogja képviselni; a földmivélsügyi miniszteriumban bírói helyszíni szemle lesz a még elő nem került második kules dolgában. A pénztárkezelést illetőleg meg egy folyik a miniszteri hivatalkók kihallgatása. A főrendiháza e hó 12-én fel 12 órakor ülést tart a következő napirenddel: 1. A királyi leirat újóli kihirdetése. 2. Elnöki előterjesztés. A képviselőházhoz — a mint a „N-t” írja — először a közutakról szóló t. javaslat fog beterveztetni; a monori zászló s Kókán-ügyekben az illető miniszterek rögtön válaszolnak. — A főrendiháza alelnökévé gr. Károlyi Tibor már fölterjesztett a királyhoz. Visnyovszky József, a beszercebányai új kanonok, 5000 frtot adott a cath. árválányszáza s 300 frtot egyéb jótékony célokra. — A regále-ölcsön tárgyában, a p. n. miniszterium s a Rotschild-csoport között folyó tárgyalások rövid időn befejezhetőkké válnak. Xantus János, a nemzeti muzeum részére megvásárolta ifj. Jankó János ez idei tuniszi utazásából hozott néprajzi tárgyakat.

— A Hock-est. A „Budapesti Ujság” erélyesen végezi a politikai le-leplezések érdemes munkáját. Ujabbban „A Hock-est magyarázata” czim alatt, ezt az ügyes kis dolgot mondja el:

Ki ne emlékeznék a Hock-János esete? Aláírt egy három ezer forintot szóló kötelezvényt, melyben elismeri, hogy ő ezzel az összeggel, mint a válaszára előlegezett alkotmányos költségekkel a szabadelvűpárt kasszájának tartozik. Az ügy egy interpelláció révén került napvilágra és miután igen kínos feltűnést keltett, azzal végződött, hogy Hockot a szabadelvű pártból szépen kizárták. Közben Tisza Kálmán persze erősen verte a mellét a képviselőházban, hogy ő nem tud a dologról semmit, csak annyit, hogy pártkasszája a szabadelvű párt-nak van, éppen úgy mint más pártnak is. De hogy ezt aztán miképpen kezelik? senki-nek semmi köze hozzá, így neki sincsen. S maradt a dolog anynyiban. Hanem az ideán különös végzet sújtja Tisza Kálmánt. Akármint tesz, ő issza meg a levét, akármint mond, a torkára forrasztják. Ime, alig mossa kezét a Hock-est tiatáceppe ügyében, hirtelen egy egész fekete-tenger zudal a nyaka közé. Ezt a feketeséget merje aztán letagadni! Vannak tudniillik nemcsak egy Hock Jánosok és vannak nemcsak egy darab három ezer forintos kötvények. Tudta ezt az egész ország annak idejében, de miképpen bizonyítsa be az ember? Most egyszerűen a egész választatási manipuláció napvilágra kerül. Elfogyott volt tudniillik a pártkassza aprópénze a legutóbbi választási hadjárat utolsó hetében s hogy hirtelen segítsen magán a központi bizottság, elköltötte a belügyminiszter kezére bizott — 200.000 forint rendelkezési alapot. Tisza Kálmán bizonyára erről sem tud

semmit — arra mérget lehet venni. Ugy ám, de azt csak megtudta, hogy a rendelkezési alap pénzárában csupa kölcsön-kötvények vannak? Világért sem! Tisza igen okos ember ahhoz, hogy némely dolgokat egyáltalában soha se tudjon meg! Hü emberei megkönynyitit ezt neki s ezek közé tartozott Dárdai Sándor és még öt másik mameluk. Ok hatan aláírtak egy kétszáz ezer forintos váltót s aztán a manipuláció oly szépen ment, mint a karikacsapás. — A váltót le-számította a jelzálogbank, a 200.000 forintot betették a rendelkezési alap pénz-tárába, a pénztárból kivették a kötvényeket és áttették a szabadelvűpárt kasszájába. A váltót ám törleszteni is kell és ez ugy történik, hogy a kötvényes képviselő urak lakás-pénzeiből levonnak évenként 400 frtot s a dolog jövő választásig szépen rendbe jön. — Öt év múlva aztán kezdődni fog a dolog ismét elől, az bizonyos, még bizonyosabb, hogy Tisza Kálmán akkor sem fog tudni a dologról semmit se. Nem soha! Soha! De hát ilyen manipulációk alkalmával fordul elő az olyan bolond eset, hogy ha Tisza Kálmán egyik miniszterium terhére „háromezer for-intot utalványoz”, a vallás- és közoktatási miniszterium kézi pénzárában nem akad ily kicsinyke summa, hanem kénytelen azt Kókán a kereskedelméből ki fizetni.

— Külföldi hírek. Az utóbbi napok fő-eseménye, a czár berlini látogatása mellett, kit tegnapra vártak a német fővárosba, bizonynyal legfőbb C. Ferdinánd bolgar fejedelem látogatása anyjánál Bécsben, illetőleg Ebent-halban. A fejedelem a távolléte alatti időre Stambulow miniszterelnököt bizta meg Bul-gária kormányzásával. Borszlo, okt. 9. A birodalmi kancellár végleg megengedte a magyar sertéseknek Kóbányából való bevitelét Dzieditzen át, Mialowitzba is, ugyan-ama feltételek mellett, melyek alatt a Rati-boron és Beuthenen át való bevitelt megengedte. — Ferdinánd fejedelem utazása összefüggésben állana azzal a tervvel, hogy az orleansi házból való hercegnőve-frigyet kössön. — A török hadserege redukciója. A „Times” konstantinápolyi levelezője a demontik daczára fen-tartja azt a híret, hogy a szultán elrendelte hadserege létszámának leszállítását. — A orosz czár tegnap d. e. végre Berlinbe érkezett. Az indóházban Vilmos császár, a hercegek, Bismarck kancellár, a tábornoki kar, Bismarck Herbert gróf államtitkár s az udvari főmeltóságok fogadták. Feltűnő, hogy a két császár találkozásának idejében a francziák az orosz, a németek viszont az angol hajóhadat ünneplik és pedig hivatalosan. — A zanzibári küldöttség, mely a zanzibári szultán megbízásából a német császárnál járt, tegnapelőtt Bécsbe érkezett.

Az ipar és kereskedelmi ankétek után.

Debreczen, okt. 12.

(K. Z.) A legutóbbi napok legfontosabb gazdasági momentuma ama szaktanácskozás, melyet az ország fővárosában a kamarák kiküldöttei a kereskedelmi miniszter elnökelete alatt az ipar és kereskedelem fejlesztése érdekében tartottak. A lapok már hosszabb idő óta foglalkoztak e tárggyal, úgy hogy mondhatni, hogy a nagyközönség körében, mely e tanácskozástól oly sokat vár, fel van költve az érdeklődés. Az ilyen esetektől ugyan sokat nem lehet várni és a kamarák mostani tanácskozásiától már azért sem, mert az körül belől azt a benyomást teszi, hogy ez az összejövetel olyan miniatúr-parlament-féle. Elhangzanak itt is jó, szép egészséges és életre-való eszmék, de mindhiába! Csak az valósul meg, a mit a kormány, itt Baross, akar. Ezért pedig kár volt a kamarai titkárokat foglalkozásuktól elvonni. Ha a kereskedelmi miniszter figyelemmel kíséri a magyar sajtót, úgy a szaktanácskozásnak, különösen a második napján elmondottakat már a x-ik kiadásban élvezheti. Régi és folyton megújuló panasz az, hogy iparoktatásunk nincs egészséges alapokra fektetve és elég sajnos, hogy az sem új dolog, hogy a munkást nem becsülik meg nálunk kellően, nem először panaszokdnak továbbá iparosaink, hogy szállásoknál ugy a hatósá-gok, mint a katonaság részére nem vétetnek kellőkép tekintetbe és mindenféle módon ki-játszotnak.

Egyes fontosabb iparágak teljes hiánya sem lehet ismeretlen a miniszter előtt. És jól esett hallanunk, hogy épen a szövő-iparágunk, melynek termékeiért a külföldnek évente nem sok híjján 200 millió forinttal adózunk, oly sok lelkes védője akadt. Bármily életre való eszme is Gelléri államtitkára, hogy a testületek és egyéb vallalatok arra szorítan-

dók, hogy szükségleteiket első sorban a hazai ipartelepnek szerezze be és bármily jogos követelés, hogy a kereskedelmi miniszter helyes tarifá-politikát állt ellensúlyozza a külföldi versenyt, mégis sikert jósolunk az ilyen intézkedésnek, mert azok számottevő eredményt nem fognak felmutatni.

Egyetlen radikális intézkedés van csak, de ez az egy gyökeresen tudni orvosolni bajainkat. A kamarák titkárai és képviselői nagyon jól tudják, hogy addig, míg mi Ausztriával közös vámtérületben élünk, addig hazai, pl. a szöv. iparról szó sem lehet. Cseh és Morvaországban már évszázadok óta mely gyökeret vert ez iparág és ott részint az olcsó munkaerő, részint a nagyobb gyakorlatosság és tökéletesség miatt mindenkor olcsóbban tudnak produkálni mint pl. nálunk, hol a textil ipar még gyermekévéli. Az országnak csak egy hamarája van, — és az a kassai, — mely elég bátor szavát az ónáló vámtérület mellett felemeli és sajnálatraméltó dolog, hogy a többség megnyugszik a mostani viszonyok fenntartásában, a melyek, hogy nem rózsásnak, mutatja az, hogy a bajok elhárítására szaktanácskozmányt kellett behívni.

HELYI HIREK.

Felhívás előfizetésre.

Több éve vagyok már az irodalom nap-számosa, de mindeztideig nem alkalmatlankodtam a nagy közönségnek előfizetési felhívással. Most, midőn ezt teszem, azon reményemmel, hogy — a szépirodalom terén mutatkozó tul-termelés daczára — az én szerény művem is megtalálja a maga olvasó közönségét.

Egy kötet költeményt kívánok közre-bocsátani. Nem vethetik szememre, hogy siettem volna a hírlapokban szétszórtva megjelent köl-ményeim összegyűjtésével, mert 12 év termé-keiből válogatva fogom a kiadandó kötet tar-talmát összeállítani. Ifjúkorom legszebb emle-keit gyűjtöm össze e kötetben.

Egy füzött példány ára (10—12 ivnyi tartalommal) ugy helyben, mint vidékre bérmentés kúldással 1 o. ö. frt leend. Gyűjtőknek 10 példány után 1 tisztelet-példánnyal szolgálok.

A mű izléses kiállításáról Kutasi Imre előnyösen ismert debreczeni könyvnyomdája gondoskodik.

Az előfizetési pénzeket — nevére czi-mezve — f. évi decz. hó 11 g kérésem a „Deb-reczen” szerkesztésébe beküldeni, mely ha-táridő lejártával költeményeim a jövő 1890 ik év elején megjelennek, s tisztelet előfizetőimnek kézbesítettetni fognak.

A szépirodalom barátainak becses párt-fogását kérve, teljes tisztelettel maradok Debreczen, 1889. okt. hó 12 én.

Kösa Barna, a „Debreczen” segéd-szerkesztője.

Egyházközségi közgyűlés. A tisztán-tuli ev. ref. egyházközségi közgyűlése f. hó 14-én, azaz hétfőn veszi kezdetét. — A tárgysorozat főbb pontjai a következők: Lel-készítési vizsgákról jelentés, a vizsgá-ték előtti alkalmatlanság. Tanítóképzési vizs-gákról jelentés. Theologiai alapvizsgáról je-lentés. Stola-ny. Lelkészművelődési szabályok egyöntetűsége tárgyában küldöttései javaslat. Vallásferkölcsi állapot érdekében felirat indít-ványoztatik a debreczeni egyházmegye által. Miniszteri leirat a tanári nyug- és gyám-intézet szervezése tárgyában. Miniszteri le-irat a német nyelv tanítása ügyében. Nyil-vános olvasó-terem berendezése. Költség-vetés. Fűvészkert ügye. Felelőbizet ügyek. Biróság elé tartozó ügyek. F. hó 13-án d.

A „DEBRECZEN” TÁRSASÁGA.

GYARLÓ LEPKE.

Gyarló lepke, gyarló lélek, Abba futsz csak, a mi éget.

Jegyese vagy a tűz-lángnak, Gyilkoló vágy fájdalomnak.

Mit bándot te a virágot, Mely mosolyva reád vár ott.

Mit a csillag szende fényit, Mely reád mosolygva fénylik.

Gondolsz nem a mindennapra, Perczre csak s a századokra...

Perselő láng... s te felé szállsz, S láng-csókjától semmivé válsz!

Gáspár Imre.

Visszaemlékezés külföldi utazásomra.

A „Debreczen”-nek írta: Szűcs István, a m. tud. ak. lev. tagja. (Folytatás.)

Visszatérve Párisba, ottan töltött időm egy jó részét, a Louvre palotában életem át. A mi az angolnak a Britisch muzeum, az a francziának a Louvre. Világhírű könyvtára, és képtára itt van elhelyezve a francziának; remekbőnl-remekbőnl képeket illetőleg, szakavatott sorrendben vannak itt a

u. 4 órakor a segélyegyleti választmány tartja ülést, 14-én d. u. 4 órakor segélyegyleti köz-gyűlés lesz, továbbá a középiskolai felügyelő tanács tartja ülést. Az egyházközségi biróság 15-én délután 4 órakor kezdi meg üléseit.

Törvényszéki hírek. A debr. kir. bün-tető törvényszék előtt legközelebb a követke-ző végfárgyalások vannak kiűtve: Okt. 16-án: Mathiser Sándor ellen, lopás miatt. Szig-al Zsigmond ellen, uszora és okirathamítás miatt. Kunkli József és társai ellen, lopás mi-att. Okt. 17-én: Berki Lajos és társai ellen, súlyos testi sértés miatt. Okt. 18-án: Szalai János ellen, sikkasztás miatt. Izák Izidor ellen, lopás miatt. Tóth Pál ellen, lopás miatt. Molnár Péter ellen, súlyos testi sértés miatt. D. Kiss Imre ellen, hatóság elleni erőszak miatt.

A helybeli m. kir. törvényszék a sik-kasztás és csalással vádolt Grosz Nagy Márton ügyében tegnap tartotta a végfárgya-lást. A tényállás röviden ez: Grosz Nagy Márton h.-szoboszlói lakos Novák József debreczeni lakost 8000, Preizer Vilmos bpesti lakost 900 frt erejéig megcsalta s ezért 6 csalás vétsége miatt vád alá helyeztetett. A törvényszék vádlottat 7 év fegyházra és 50 frt pénzbüntetésre ítélte. Miad a vádlott, mind a közvádoló felelőbevetett. Vádlottat D. Kardos Samu ügyvéd védte. A terem ér-dekelt hallgatóságával színg telve volt.

Városunkra nézve sem lesznek érdekel-tenek a következő kolozsvári hírek: A regale. — Wekerle Sándor miniszternek Kolozsvár városa részéről, a regale ügyben felterjesztett kérdésre adott, elutasító válaszá-val a kolozsvári pénzügyigazgatóság is árt a tanácshoz, melyben értesítve adja a város kö-zönségének. — hogy a kormány a városi re-gale javaknak bérbeadását elhatározván, e czélból utasította a pénzügyigazgatóságot az árverés eszközzésére, s most felhívja a város közönségét, hogy ha saadékszik — ő is ár-ve-rezhet a regalé-ra. A kiküldötti ár 131 ezer forintot tesz, holott eddig a város a regaléból 117 ezer frtot kapott. Ez az ártat r. k. közgyűlés által ma tárgyalatik. — Kir-tábla Kolozsvár. A Kolozsvárra ter-vezett kir. ítélőtábla részére az igazságügyi kormány már keresi az alkalmas helyisé-gét. Mint értesülünk a kormány megőzása következtében megtekintették Donagány Ger-gelyné belmososor utcai házat, mely a czéira alkalmasnak találattat. Ha a kormány is hely-benhagyja a választást, ez esetben a jelenlegi épületre még egy emeletet emelnek.

Az adóprős. Debreczen város köz-igazgatási bizottságának ülésein (mint már a „P.-N.”-ban is olvassuk) többek közt egy adóleengedés ügyében beadott felelőbezés is került tárgyalásra. A Szepes pusztai birto-kosok a pénzügyigazgatótól az ideai aszállyra bivaikozva, adóleengedést kértek. Ez azonban a kérvényezőköt elutasította. — Hajdú-megyé közgazgatási bizottságának ülésein is adóleengedési ügygel foglalkoztak. Szig-ethy Béla pénzügyigazgató, tekintettel arra, hogy az adók, a mult év megfelelő időszakához képest, sokkal lanyhábban folytak be, a ren-dezett tanácsú városok polgármesterei és a községek előjáróira a felelősséget kimondatni kérte. A bizottság nem tekintve a rossz termést és a kedvezőtlen állategészségügyi viszonyokat, utasította a polgármestereket és a községek előjárókat, hogy az adóbehajtás körül erélyesebben járjanak el. (Csak a föld termőképességét és a kézimunka kelendőségét nem szőlították föl erélyesebb, az állatjárny-betegségek terjedését pedig lanyhább eljá-

rára! E nélkül pedig bajos adót fizetni. Szerk.)

A kizárt férj. Uramfia, hát olyan nagy dolog ez! Ha Kenessy Kálmán urat, a Dóczy v e g y e s p á r u h ó s é t k i t u d j a z á r n i é j s z a - k á r a a s z o b á b ó l M á l v i n n a g y s á g a, m é r t n e e s - h e t n e k m e g h a s o n l ó M a l é r J e r m o s u r o n, a k i s e n e m g e n t r i, s e n e m v e g y e s p á r, h a n e m c s a k e g y e g y z e r ű s e m i t a s z a t ó c s. Á m d e n e m m i n d e n k i s z i v e s e n a l e s k a f e l e s e g e e l ő s z o b á - j á b a n, m i n t K e n e s s y u r, a k i e m i a t t e p p e n n e m c s i n á l v a l a m i n a g y l á r m á t a s z i n p a d o n. S ő t m i t ő b b: m é g M á l v i n n a g y s á g á n a k á l l f ő l e b b. J e r m o s u r e g e s z e n m á s e m b e r, l e h e t m o n d a n i, e r ő s e b b k a r e k t e r a z e f e l e d o l g o k b a n. Ó s e m m i á r o n n e m s k a r t a z e l ő s z o b á b a n h á l - n i. P e d i g o k o s a b b d o l g l e t t v o l n a o t h á l n i, l e g a l á b b . . . D e ő n e m t ű r t e a m e g a l á z t a t á s t. m i n t D ó c z i h ő s e, k o p o g o t t m á s o d s z o r i s é s — h a g y a z a j t ő n e m n y i l t f é l e l t t e — b e t ő r t e.

S ma így kezdte a panaszát a bíró előtt: — Ne kívánja a tekintetes ur megtudni, hogy én mit láttam, elég az hozzá, hogy a feleségemtől — elváltok, punktum.

Az ügyvédi kamarából. A debreczeni ügyvédi kamara dr. Fodor Márton ügyvédet lajstromba felvette, dr. Frenkel Lipót kisvárdai ügyvédet pedig ügy. jegyzékből törölte. Ezt — persze — a fővárosi sajtó után kell közölnünk, mert a kamara — ugylátszik — még mindig sokkal jelentéktelenebb tényezőnek véli magát, mintsem hogy ügyei a debreczeni közönséget érdekelhetnek.

A debr. lövésztársulat folyó október 13-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a város-háza nagy tanács termében rendez évi és egyszersmind tisztújító közgyűlést tart, mivel az előző közgyűlésen a tagok határozat képes számmal nem jelentek meg.

Kossuth tisztelő. A egyetemi olva-sókr idei evkenyért megküldte Kossuth La-josnak, ki tudvalevőleg dísztagja a körnek. Megjegyzendő, hogy azon városok, a melyek elefedtek megküldeni a hazánk nagy fia dísz-polgárságától szóló okmányt: Erzsébetváros, Nyiregyháza és H.-Szoboszló, mely — a mint értesülünk, — nem most, hanem tul. ké-pen már három év előtt választást meg dísz-pol-gárául hazánk nagy fiát!

Beszűntetett sajtópör. A „D. Nv. Ért.”-ben olvassuk: Lapunk f. évi márczius 10 diki számában egy cikket közöltünk e czimen: „Debreczen a 25-dik §. ellea,“ e cikk a Dr. Kola János, Nemes Kálmán és Tóby István ismert s akkori időben kiváló politikai hullámot vert ismeretes nyilatkozatát tartalmazta, melyhez lapunk felelős szerkesztője néhány nemzeti önértzet-sugalta megjegyzést csatol: — A királyi ügyészség e miatt — állítólag besugás alapján — pert indított ellenünk „sajtó rendőri kihágás” czimén, miután a lap-nak politikai kauzija nincs. — Ez ügyben ugy a lap kiadóját Zicherman Hermant, mint a lap felelős szerkesztőjét Tóth Lászlót Szabó József vizsgáló bíró hallgatta ki. A vizsgálat-során lapunk f. szerkesztője beismerte, hogy a cikket ő írta, s azért a felelősséget elvál-lalja, egyszersmind hangsúlyozni kívánta, hogy azért kisérte az illető nyilatkozatot pár ártal-n megjegyzéssel, „mert azon felfogásban élt és él, miszerint a nemzeti nyelvet akár val o-d-i, akár képzelt indokból féltik, minden-kor megérdemli minden m a g y a r h í r l a p i r ő e l m e r e s é t. Hangsúlyozta továbbá, hogy meggyőződése szerint a nemzeti nyelv felté-keny őrzése mindenkor és mindenha felülállott minden pártkerdesen és minden politikán.” — A királyi ügyészség ez ügyben politikai szak értőkül felkérte Liszka Nándor jogakadémiai

igazgatótanárt és Vértési Arnoldot a „D. E.” f. szerkesztőjét, kik bölcs és hazafias felfogás-ból kiindulva (melyért e helyen is köszönetet mondunk), egyhangulag oda nyilatkoztak, hogy a hivatolt cikket „politikai ciziknek nem em te k i n t h e t ő.” A kir. törvényszék a vád alá helyezés kérdésével mult heti üléseben foglalkozott s a következő végzést hozta: 1889. B.

Végzés.

Zicherman Herman és Tóth László ellen az 1848. év XVIII. törvényczikk 30. §-ába ütköző sajtó rendőrkihágás miatt megkezdett vizsgálat bűntethető cselekmény tényálladá-kának meg nem állapítására miatt megszőn-tettetik.

Indokok.

Mint hogy a Zicherman Herman kiadása és Tóth László felelős szerkesztése mellett megjelenő „Debreczen Nagyváradai Értesítő” című társadalmi és vegyestartalmu heti lap f. 1889 évi márczius hó 10-én megjelent 10-ik számának „Hírek” rovatában „Deb-reczen a 25. §. ellen” feliratu politikai tartalommal bírónak mutatkozó cikket közlése miatt megindított vizsgálat folyamán kihallgatott szakértők egyhangulag oda nyilatkoztak, hogy az eljárás alapját képező hírlapi cikket politi-kai cikkeknek nem tekinthető, ennél fogva pa-naszlottak ellen az 1848. évi XVIII. t. cz. 30 §-ába ütköző sajtórendőri kihágás tényálladá-ka megállapítható nem lévén; a további bűn vádi eljárást megszőntet-ni kellett.

Kelt a debreczeni törvényszék bűntető osztályának 1889. évi október hó 3-án tartott üléseből.

Jelenffy, Günther, elnök, jegyző.

Ezzel tehát az ügy véget ért s ennek csak örvendhetünk, mert inkriminált cikkével lapjaink — mint rendezes — hazafias fol-adatot s tisztességes munkát végeztek.

A szomszédból. Szabolcsvármegye füg-geltenségi és 48-as pártja e hó 8-án d. u. pártértekezletet tartott Nyiregyháza az Eu-rópa-fogadó nagytermében. Az értekezleten a párt tagjai szép számmal vettek részt. A párt tisztviselőinek mandátuma lejárván: Gaál Elek 12 évi buzgó, tevékeny elnökösködése után lemondott; ugyanezt a párt jegyző-je. Az értekezlet elnökei: Bory Bélát, alel-nökül: Szunyogh Bertalant s Gencsi Bertalant — a nyirbátori kerületi képviselőjét; jegyző-kül: Menyhért János és Hudák Károlyt, pénz-tárnokul: Okolicsányi Gézát választotta meg. Ezenkívül még 30 központi választmányi tag is választatott. Elnök Bory Béla lendületes beszéddel nyitja meg a gyűlést, körvonaloza azon elveket, melyeket a pártnak követelnie kell, ha azt akarja elérni, hogy a haza javára függetlenségére irányuló elvei diadalra jus-sanak. Különösen fontos a párt határozata, hogy k ü z d e n i f o g a k ö z i g a z g a t á s á l i a m o s i t á s a e l l e n. — Hogy ezen czél-ját elérje, csak olyan egynekre adja szava-zatát a jövő tisztújítás alkalmával, aki a párt programját aláírja. Az értekezleten általán oly szép s hazafias hevtől áthatott szónokla-tok tartattak, hogy kezeséget nyujtanak arra nézve, miszerint a szabolcsmegyei független-ségi-párt új tisztviselőinek vezetése alatt még fokozatosabb erővel fog küzdeni elveink diadalra juttatása érdekében.

A magyar aszfalt. A kereskedelemügyi miniszter felhívta a belügyminiszter figyelmét arra, hogy a magyar aszfalt-részvénytársaság eddig azért nem volt képes a külföldi ipar-

dul az üzlet udvar felőli ajtón, s kevés idő mulva jön vele egy nyulának gesztenye színű, jó képu suhanc, apjának eme szavai által bemutatattva: Imé J e a n a f i a m. A fiu elő-beszű zavarba jött, nézett rám, mint bámsz borju az uj kapura, de miután hozzája fran-cziául szólván, neki batorítottam, megeredett a nyelve és sebes orsóként pergett; mordotta, hogy örül a magyar ember láthatásán, sokat hallott atyjától a magyarokról beszélni. Hal-lotta többek között, hogy az a Magyarország gazdag tartomány; hogy annak A l f ö l d n e v ű á l d o t t r e s z e v a n, h o g y o t t v a n K u n - s á g, o t t v a n D e b r e c z e n a m a g a H o r - t o b á g y p u z t a j á v a l, h o l n a g y b a r o m é s j u h n y a j k é s m e n e s e k l e g e l é s z n e k, n y a l k a ö l t ö z e t ű p á s z t o r o k á l t a l ő r i z i e t v e.

Ekként beszélt az én fiatal emberem, s még tovább is hadart volna, ha én véget nem szakasztom szózatolásának, ezt mondva: „Mind szép dolgok ezek, miket edes öcsém, jó edes atyjától hallott elbeszélni. Hitesse is el magá-val, hogy Magyarország egy boldog ország, és annak lakói oly jók, minő jó az ön edes atyja, s oly jó magyar hazafiak, a minő jó franczia az ön edes atyja. Tartsa meg kedves emlékeiben Magyarorságot, már csak azért is, mert azon országban látta meg az ön edes atyja a napvilágot.”

Ezzel ő tőle elfordulva, idősb Puskás Jánoshoz szólottam, kérve hogy mutassa be előttem ő magát nemzetűri k o s t ű m j é b e n. Nehány perc múlva megjelent idősb Puskás János, nemzetűri tizedesi öltözetében. Majd a francziaországi közügyekről beszélni az öreg, ő azt kérdezte tőlem, hogy van e Magyaror-szágon az, mit a franczia így fejez ki: l a c o n s t i t u t i o n, é s h a i l y e n M a g y a r o r - s z á g o n v a n, h o g y n e v e z i k a z t m a g y a r n y e l - v e n? É a f e l e l e m, h o g y v a n i g e n i s, é s a z t a l k o t m á n y s z ó v a l f e j e z i k k i; a z ő r e g,

ral s
váro
tetne
dak
jóság
tete
señt
— a
vény
kozás
telek
iparv

ban s
köblá
helyis
láb gá
tebát
tár a

család
minda
kaszák
az aka
akart
lopású
temed
sának,
vetetté
horgés
len m
a fiata

ség és
irónk,
tárczá
zései”
követk
„i z e
„D r y
ma” h
olv. “
„m é l
termei
rával”
nevek
dákbar
ert elt
olvasó

c s ó k
került
irta eg
meg, h
kérdé
czia va
hoz já
is legel
eredeti
Ott va
novella
vari vi
A szer
pácsy
lőne) e
den kő
marqui
várarú
vethet
denfel
felreér
(XIV.)
„titkos
egymá
szóveny
nevette
élenk
tol a m
Hegyi
házban

hároms
alko
végre e
k ő s z
m i n d
k i v á

E
megren
hogy v
ha mód
lőföldje
oda vis
tább pi
gáló em
nem kő
hogy itt
kije sin
mi e fö
k a t á
va a se
helyre,
tehát, h
hont ne
bizonyt

Va
melynek
F a c i
n e c e s
teléke t
mekeikk
szolgál
intézői
nyát, m
hangza
e haza
hogy a
anyagi,
jóban ig

dot a „D. E.”
zafias felfogás-
is köszönetet
latkoztak, hogy
c z i k k n e k
törvényszek a
heti ülésében
st hozta:

h László ellen
k 30. §-aba
megkezdett
tényálladá-
att megszün-

erman kiadása
ztese mellett
adi Ertesítő
tartalmu heti
en megjelent
atában „Deb-
politikai tartá-
közlése miatt
kihallgatott
tkoztak, hogy
czikk politi-
bel fogva pa-
III. t. cz. 30
s tényálladá-
a t o v á b b i
g s z ü n t e t-

3-án tartott

ther,
gyz.

rt s ennek
ált cikkével
zafias fel-

rmegye füg-
3-án d. u.
3-án az Eu-
értekezleten
szeszt. A
arván: Gaál
közközlése
eszthay Ká-
part jegyző-
Bélat, alel-
si Bertalan
st; jegyző-
t, pénz-
tolta meg.
mányi tag
lendületen
örvonalozta
követelnie
haza javára
alra jussa-
zata, hogy
t á s Á l-
ezen cél-
ja szava-
aki a part
n általán
szónokla-
naak arra
független-
ése alatt
i elveink

delemgyi
figyelmet
ytársaság
öldi ipar-

evés idő
e szinü,
avai által
A fu elő-
t bámesz
dja frau-
hegeredett
mordotta,
n, sokat
ni. Hal-
gyarország
öld ne-
K u n-
ga Hor-
rom és
nyalka

berem, s
éget nem
jo edes
l magá-
ország,
n edes
nő jó
kedves
zért is,
ön edes

Puskás
ssa be
ében.
Puskás
Majd a
z öreg,
gyaror-
ki: la
gyaror-
nyel-
és azt
örög,

háromszori próbálgatás után is alig bírta az alkotmány szót kirebegni. Elváltunk végre egymástól, s az öreg így bucsuzott: köszöntöm Magyarországot, s mindnyájuknak jó egészséget kívánok.

Eltávozott a szatcsos boltból, s egyelőre megrendültem a miatt, hogy lehetséges az, hogy valaki (mint p. o. az öreg Puskás is) ha módjában van, magyar hazáját, édes szülőföldjét (attól elszakasztva) ismét láthatni, és oda vissza vágni ne szeretne? De higgadt pillanatomban győzött a menteséül szolgáló emez okoskodás: Puskás János semmit nem köszönhet Magyarországnak e yebet, mint hogy itt látta meg a napvilágot. Ő neki senkije sincs a kihez vágyjék, semmije sincs a mi e földhöz vonzana. Mig itt lakott, mint k a t á n g k ö r ö t a p u s z t á k s i v a t a g á n, f e l k a p v a s e b e s e n f o r g a t ó s z é l, e g y h e l y r ö l m á s h e l y r e, v e s z e t t k e d v e t e l e s s e l h a j s z o l t a. C s o d a e t e h á t, h a ő a F r a n c z i a o r s z á g b a n f e l t a l a t o t t o n t h o n t n e m k i v á n j a a M a g y a r o r s z á g o n r e á v á r ó b i z o n y t a l a n j ö v ö v e l f e l c s e r e l n i!

Van a Phaedrus meséi között egy, melynek tanulságos sora ekként hangzik: Facit parentes bonitas non necessitas. (A szülők nem a vérség köteleke tezi szülékké, hanem az általok gyermekeikkel éreztetett jószág). Szolgáljon, oh szolgáljon tanuságul ez, nektek hazám sorsát intézői! hogy úgy vigyék az ország kormányát, miként ne csak a haza szent nevének hangoztatásával, de azzal is bilincseljék le e haza gyermekeit, hazájok iránti szeretetre, hogy a hon minden polgárai irányában, úgy anyagi, mint szellemi tekintetben, minél több jóban igyekezzenek őket részesíteni. (Folyt. köv.)

ral szemben nagyobb tért foglalni, mert a városok e vállalat irányában előjellellettel viselkednek. Minthogy a magyar aszfalt főleg járdákra és fedett helyiségekben, úgy az anyag jósága, mint a munka megbízhatósága tekintetében a külföldi vállalatokkal kiálja a versenyt: a belügyminiszter — mint értesülünk — a magyar aszfalt-részvénytársaságot a törvényhatóságok figyelmébe ajánlja s ama várakozásának ad kifejezést, hogy egyenlő feltételek mellett, a mennyire csak lehet, e hazai iparvállalatnak adjon elsőbbséget.

* Légszusz-fogyasztás Szeptember havában az utcák világítására elfogyasztott 85,769 köbláb gázért 1200 frt 77 krt., — a hivatali helyiségek világítására elfogyasztott 1006 köbláb gázért pedig 181 frt 08 krt., — összesen tehát 1381 frt 85 krt. fizetett a városi pénztár a légszusz társulatnak.

* Akasztófávrága. Hajdu-Nánáson a Tarcsladól már sok gonosztevő került ki, de mindannyin tuliett a 14 éves Tar László kanászbojtár, a ki fiatalága daczára megérett az akasztófára. Már egy pár embert a kutba akart lökni, egy pár fejet bevett és nem egy lopást követelt el. Végre gyilkosságra is vétemedett. Ostorából hurkot csinált s azt társának, a vele egykoru Nagy Imrénének nyakába vetette és nem is hederítván könyörgésre és hörgésre, addig folytogatta, míg a szerencsétlen megült. Nagy Imrét e hó 7-én temették, a fiatal gyilkos pedig börtönben van.

* Sajtóhírek Gyakorlott olvasó közönség észrevehette, hogy nagyrészt történetírónk, Szűcs István unak, a „Debreczen” tárczájában folyó, érdekesítő „Visszaemlékezései”-be sajtóhírek csuszak be. A főbbek a következők: A 196. sz. „esetlen” h. olv. „izetlen”, a 197. sz. „Dreythol” h. olv. „Drydentól”, a 198. sz. „kormány forma” h. olv. „állam forma”, „Szy” h. olv. „City”, a 198. sz. „multságát író” h. olv. „méltóságát érző”, 199. sz. „Bastille termei” h. olv. „Bastille-tér”, „tűz szikrái” h. olv. „tűz szikrái”. Az idegen nevek elferdítése is gyakoribb a vidéki nyomdakban, mint a hogy szeretjük. Mind e hibákért elnézést kérünk egy a kitünő írótól, mint olvasóinktól.

* Színház. Tegnapelőtt „A titkos csók,” Bator Szidor és Hegyi Béla operette-je került színe. A szövegét Lukácsy Sándor írta egy francia vígjátékból. Nem alhatjuk meg, hogy operette-librettistáinkat meg ne kérdezzük, miért kalandoznak tárgyakért francia vagy exotikus földekre? A bécsiek Jókaihoz járnak kölcsönért, nem kellene-e nekünk is legelőször nála kopogtatni: úgy sem jutnak eredeti operetteink túl a haza határain! — Ott van p. o. Jókai „Decameron”-ja; 100 novella, 100 operette! Lukácsy különben udvari vígjátékok dolgozott át az operette-hez. A szerelmes D’Heronville René vicomte (Kopácsy J.) és Bertin Lolotte divatárúsnő (Somlóné) egyesülése, mint mesafiance ellen minden követ megmozdit az öreg D’Heronville marquisnő (Locsarekné). A rokonság és a divatárúsnő körül legyekedő udvarlók meg sem vehetnek gátat a szerelmesek elé, a kik mindenféle csodálások elfogatások, szétválasztások, félreterések s egyéb akadályok után a király (XIV. Lajos) parancsára, minthogy egyszer „titkos csókot” lopott a divatárúsnő ajkára, egymáséi lesznek. Az egymást keresztező csel-szövények s a komikus alakok többször meg nevetettek a közönséget. A színpadon mindig élénkesség uralkodik, mely tarkaságaival kárpótol a mese soványságáért. A zene Bátor és Hegyi harmadik közös műve, mely a népszínházban s utána nálunk színe kerül és ismét

baladást mutat. Már nem pusztá táncz-album s a költő hatás éppen azért látszik kisebbnek. Itt a zene inkább a helyzethez illeszkedik. A táncz-rithmus most is leggyakoribb még, de francziás modorban, nem a lábak mozgására, hanem csak a lebegő rithmusok kedvéért szólal meg. Minden énekes szerep számára gondoskodtak a szerzők keringőről. Ily duett, mint a vicomte és Lolotte az első felvonásban, vagy magánálai a második felvonásban, sat. a dallam egyszerűsége és valódi „dal” jellege által tünnek ki s tetszetek is. Szeret a közönség olykor más hallani csengő-bongó zene helyett. Az indulók és couplet-k a népszínház stíljében tartják, de volt elég hálás publikumuk. A hangszereles diszkrét, de hatásos. A remiszenciák vádjai elől igen ügyesen kibujtak a szerzők, egy couplet-ban előre kijelentve, hogy áriák lehetnek 30 évesek is. — Az előadás sok kívánivalót hagyott hátra. Érdekesse tette az, hogy két primadonnának versenyzett az est pálmáját. Kopácsy Juliska, a ki a férfi ruhában jól festett, de alig jött valamit, a szende gyermekesség helyett, mely más szerepeiben oly vonzóvá teszi, szívesen láttunk volna egy kis „schneidig” élelenséget. Joakarutalag figyelmeztetjük, hogy felső hangjai meg vannak erőltetve. Ne hajhassa a magas hangot; a siker nem csak ezek forceirozásában, hanem az izléses, kellemes énekekben rejlik. Nehány ének számát tapsolták. Zajosabb sikert aratott S o m l ó n é, kit — társnőjével együtt — sokszor hívtak és tapsoltak. Pazar toillettejei is tapost kaptak. Néhol ő is hasított s hamisan intonált. Helyre tette a hibát a 2. felv. betétiárijának (a Rosenzweig féle „Miért szerettek?”-dálnak) bravur teljes éneklésével, a melyet — a falrengető tetszészajra — ismételnie kellett. Játéka kifogástalan. Ezáltal — kileptekor — ő kapta meg az obligát bokráját. — Figyelmeztetjük a karmester urat, hogy a tempókat lassan veszi s ha a magánénekesekkel törődik is valamennyire, a zenekar iránt az egész est teljes közönyt mutat. Lessz gondunk vezénylő-ének szemmelirtására. A komikus elemét a Rónaszéki Torignyja s különösen pompás couplet („Harmincz évvel ezelőtt”), Hegyesi dadogó kocsigyárosa, Halai fraternalizáló s ingyenélő Tankréd lovagja, Locsarekné gögös marquisnője és a Püspöki furfangos poigár-mestere képviselték a közönség meglegedésére. A többi szereplők (Ellinger Ilona, mint bájos hercegnő, Hatvani, mint gróf) nem rontottak, csak Kocsis Etel énekel az 1. felvonásban taps nélkül, szörnyű hamisan; azonban ügyesen mozgott ő is. Az együttesekben, melyek szinten gonddal dolgozva, nem csupán lármás haroságok hallhatók s az énekkar dicsérhető. Egy jellemzetes cigány dalt és tánczot a 3. felv. boleroját meg is kellett ismételnünk. A nézőtér szépen meglét.

Tegnap a darabot másodsor adták — az előadás valamivel simábban folyt.

* Abonyi Lajos, jeles elbeszélő írónk s számos állandóan műsorom levő népszínmű szerzője, a mint értesítenek, holnap városunkba érkezik, a midőn jelen lesz „Magduska öröksége” cz. színművének második előadásán. Jobb szeretett volna, ha Abonyi Lajos akkor jön Debreczenbe, a mikor a színházi közönség már együtt van s így a kedvelt író műve telt ház előtt folyék le s öt nagyszámu közönség fogná üdvözölni; szeretett volna továbbá, ha a vendéglátás teendőit valamely tekintélyes testület venné át, a mi megtörtént volna ha ez irányban kezdeményezés történik. — Azt hisszük, hogy a kik az Abonyi Lajos látogatásáról előbb értesültek, intézkedtek is arról, hogy fogadtatása méltó, itteni időzése kellemes legyen. Nekünk Abonyi L. kedvencz írónk s e lap szerkesztőjének családjához pedig közel áll, s így többszörök okunk van örvendeni érkezésének. Az élynomás éveiben ő vigasztalta, ő biztatta nemzetét s gyönyörűbbnél-gyönyörűbb művei (a classicus becsű „János pap országa,” továbbá „Egyetem pallosa,” „A mi nótáink” s az ezekre következők értékes művek egész sorozata) a nemzet közkincsévé váltak, mert benne a hazai élet remek festése, a zamatos magyar humor s érdekes mese vonzanak. Ő Jókai után és Mikszáth al — az új magyar elbeszélés legkitünőbb művelője s népszínművei („A betyár kendője,” „Panna asszony leánya,” „Magduska öröksége”) szintén felette állanak a most divó selejtes tucat-termeleseknek. Üdvözljük városunkban s ajánljuk a nagy közönség s kivált a nemes tanuló ifjuság kitüntetett figyelmébe.

* Műsor a jövő hétre: Holnap vasárnap, jelenlévő szerzői színteletere s itt 2-szor: „Magduska öröksége,” népszínmű 4 felv.-ban, írta Abonyi Lajos. — Hétfőn, okt. 14-én: „Szigetvári vértanúk” páratlan bérletben. — Kedd, okt. 15-én: itt másodsor: „Haluska Benedek,” énekes bohózat 3 felv.-ban, bérletben. — Szerdán, okt. 16. itt harmadszor: „Titkos csók,” páratlan bérletben. — Csütörtökön, okt. 17. „Fatinicza,” páros bérletben. — Péntek, okt. 18-án: 1-5 (páratlan) szünetben Bignio Lajosnak cs. és kir. kamarai énekesnek, és a magyar kir. operaház elsőrendű énekművészenek hangverseny e érdekes műsorral, ezzel: „Válás után:” Énekes bohózat 3 felvonásban. — Szombat, okt. 19-én: „Julius Caesar.” Tragedia — Shakespeareől, páratlan

bérletben. — Vasárnap, okt. 20-án: „Fehő Klári.” Népszínmű 3 felv.-ban, páros bérletben. — A műsor változatos és szép. — Megérdemli a legmelegebb pártfogást.

* Bignio Lajos, a hírneves énekes, városunkban általánosan tisztelt család tagja, vendégszerepel városunkban a jövő héten. Most éppen hangverseny köruton van a rendkívüli előismerés illeti Valentin igazgatót, hogy színházi esték az életképességét nevével is gyarapítja. Bignio ur az, ki egyedül viseli a magyar művészek közül a megtisztelő „cs. és kir. kamara énekes” címet, e hó 18-án a városi színházban nagyrédekü hangversenyt ad. Énekelni fog Wagner, Verdi, Beethoven, Chopin, Schumann, Mozkowszki, Meyerbeer, Liszt és Bauer szerzeményeiből. Közreműködik ez estén W e b e r Emil zongora művész is. A hangversenyt, mely a „Válás után” felvonás közeiben tartatik, előre is ajánljuk a debreczeni művelt közönség figyelmébe.

* Valentin színgazgató Budapestre utazott, hogy Ibsen Nórját s a „Baba tündér” előadásához szükséges kellekeket beszeresse.

* „Haluska Benedek” Bartók Lajos 3 felvonásos bohózatát adják ma este színházunkban. A jeles költő ezuttal nem azt a feladatot választotta, a melynek magasabb műfajú drámáiban az annyira népszerű lett, Thurán Anná-val „Legszébb,” „Kendi Margit” megtele, de e művében is igen hasznos dolgot művel. „Haluska Benedek”-ben ugyanis a magyar társadalom egy gyakori típusát s a fővárosi élet ferdeségeit mutatja be s ostorozza azzal a maró gunnyal, mely a „Bolond Istók” szerkesztőjének annyira sajátja. A hazai tárgy bohózat még mindig ritka s valószínű, hogy a mai este sok vidám órát fog szerezni a közönségnek.

* Vértesi Arnold összes műveiből vettük az 52—56-dik füzeteket, melyek szintén igen gazdag tartalommal jelentek meg. Egy-egy füzet ára 15 kr. A műhöz készült bekötési táblák darabja 30 kr.

* Zeneestély. Holnap vasárnap, a Vilmos-fele sörházban zeneestély tartatik Rácz Károly zenekara közreműködésével.

* Mozdony tulajdonosoknak. A nagyméltóságú kereskedelemügyi r. kir. miniszter urnak 29.271. sz. a. kelt rendelete folytán, értesítetik a mozdonytulajdonosok (locomobil) bíró közönség, hogy midőn egymás közvetlen közelében, több mozdony állítatik fel, azok kezelésével kázán fűtők is megbízhatók; ha azok egy vizsgálózt és szabályszerű képesítési bizonyítvánnyal ellátott gőzgép kezelő, közvetlen s folytonos felügyelete alatt állanak. Debreczen, 1889. október 10. én. Debreczen szab. kir. város rendőr-főkapitánysága.

* Muzsák. — Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáiból megjelent a 10. és 11. füzet. Az elsőben ér véget „Nemzetes uramék” és az utóbbiban kezdődik „Az apró gentri és a nép”. Egy füzet ára 35 kr, 10 füzet (félévre) ára 3 frt 50 kr, 20 füzet ára (egész évre) 7 frt. Kiadja a Révai testvérek könyvkereskedése.

* Számrejtvény. — Közi: Gummi Gutta. — 5 6 Mérnek és irnak veles. 1 5 Étel s élcz kelleke. 4 5 Ugy szép, ha nemes faj. 7 1 4 Ha szür, testenedek jaj. 4 2 3 Ott a szibvásáron. 6 7 Önzésre ne birjon. 5 4 Házi állatoké. 2 1 Játék, de sokaké. 1 2 3 Gyümölcs, nó szabadon. 3 2 1 Lássek meg ruhádon. 1 2 3 4 5 Bort jelent és művészt. 1 7 3 Töle származik nép. 1—7 Ezt pedig meg nézd ám... Hol? a czepléd-utczán. (Megfejtők neveit közöljük s köztük okt. 15-én érdekes olvasmányt sorolunk ki.)

Utolsó talányunk megfejtését („czár”), helyesen beküldötték: B. M. (B u d a p e s t), ifj. Nagy Gábor, Tóth Erzsé, Br. Difturtné (P o z s o n y), N. N., Margit, Sz.-né Mészáros Jusztina, Kádas Imre színesz (T e m e s v á r), Polgári Teréz, Fister Ottó, Margit, K. Hajdu Lajos, (K i s u j s z á l l á s), Grün Teréz, Fehér Ottó, Weisz Ignác, Feketéné, özv. Legányi Edéné, (G ö l n i c z b á n y a), ifj. Sz. Szabó László (nyertes), Tobler Hugó és Emma, Szerémi János.

* SZERKESZTŐI POSTA. Összel. Distichon ilyen hangulathoz már nem használatos. A metrum különben is hibát, a „gunyhá” (gunyhaja, gunyhója helyett?) pedig csunya szó.

Debr. színház. Holnap vasárnap, 1889. évi október hó 13-án, páros bérletben, itt másodsor: Magduska öröksége. Népszínmű 4 felv. Irta: Abonyi L.

Felelés szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutasi Imre

Nagyválaszték
SIRKOSZORUKBAN
GYENES LAJOS-nál
Főtér a városház épület.

GYÖRI IGNÁC
fehérenmü. divat. pipere. rövidáru- és kézimunkák raktára
DEBRECZEN.
főtér, BIKÁ-szállodával szembe.

Ajánl nagyválasztékban és jutányos árak mellett női triko derekak, fiú és leány triko és berlini ruháskák és sapkák.

Valódi Jäger áruk.
Berlini és selyem kendők. Mindennemű téli pamutok és kitünő minőségű férfi, női és gyermek harisnyák.

Legujabb kézimunkák nagyválasztékban.

Eladó földbirtok.
A Macs alatti új osztású földön lévő a Nagy József-féle tanya birtok 42 hold 1-ső osztályu föld, több rendbeli épületekkel eladó. Értekezhetni n.-péterfia-utca 936. sz. a. Nagy József örökösivel.

Kardos Lászlónál
czepléd-utca, kaphatók
Jaeger Gusztáv tanár Doctor
valódi és egészség fejlesztő gypju alsóruhái, férfiak, nők és gyermekek részére.
Eredeti gyári áron, személyes jótállás mellett.
Férfi ing, alsónadrág, alsó ujjas,
Női alsóujjas, nadrág szoknya
Női ujjas és nadrág egy darabban,
Női és férfi harisnyák,
Gyomor védő (igen czélszerű).
Fent sorolt cikkek három fiainomságbán, őszi és téli minőségben kaphatók.

Zsebkendő (igen csinos).
Mindem egyes darab Dr. Jaeger Normal Well System W. Benger Söhne és Prf. Dr. G. Jaeger kéziratú védjeggyel van ellátva és ez igazolja a valódiságot.
Mindem más szövegű védjegy csak utánzásra vall. A Dr. Jaeger valódi áruja határozottan jobban megfelel a hozzá kötött kívánalmaknak, mint az utánzás és mivel anyagja a legjobb, legtisztább gypjuból van, tehát egészségesebb, kellemesebb és tartósabb is mint az utánzott áru.
Az említett minőség betartására a gyáros nagy összegű bírság által van kötelezve.

Vesedara és hólyagkö képződése az este-tek felette nagy számban; tulerés borok élvezésének következménye; szokott lenni; gyakran el volna tehát kerülhető, ha a borokat csakis oly vizekkel gyegyite élveznők, a melyek vagy alkakunál fogva a feles huyagsavat lekötmi képe-ek. Erre első sorban mint legalkalmasabb a
MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
Képződés az este-tek felette nagy számban; tulerés borok élvezésének következménye; szokott lenni; gyakran el volna tehát kerülhető, ha a borokat csakis oly vizekkel gyegyite élveznők, a melyek vagy alkakunál fogva a feles huyagsavat lekötmi képe-ek. Erre első sorban mint legalkalmasabb a

BOSZNAY J.
Czégmester
DEBRECZEN, Czegléd-utca.

Női ruha szövetek, Kasánok, Flanell,
Jó mosó barehetek, téli nagy kendők,
OSIPKE- és JUTTA SZTALTERITŐK,
ÁGY- és PAPLANOK, SZÖNYEGEK,
mindenféle ruhadíszek, férfi- és női alsó ingek,
MUFFOK, ESERNYŐK,
Női ruhák elkészítése
Vidéki megbízások
legutolsó divat szerint jutányos ár mellett vállalhatnak
kegyesen minden eszt. üzletetnek.

Eddig felülmulhatlan.

MAAGER W.

valódi, tisztított

CSUKAMAJ-OLAJ

MAAGER VILMOSTÓL, Bécsben.

A legelső orvosi tekintélyek által megvizsgálva és könnyen emészthetősége miatt gyermekek számára is különösen ajánlva és rendelve — mint legiszűbb, legjobb, legtermészetesebb és leghatásosabbnak elismert szer: mell- és tüdőbajokban, gőrvély, telés, daganat, bőrküteg, mandula-betegségek, gyengeség ellen. Üvegje 1 frt. Kapható a gyári raktárban, Bécs III. ker. Heumarkt 3., valamint

minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben az osztrák és magyar monarchia területén.

Debreczenben Mihalovits István és Dr. Rothschnek Emil gyógyszerész uraknál és Rickl József kereskedésében.

IGEN FONTOS AZ ANYÁKNAK!

Az anyatejet teljesen helyette itti a Bécsben szelvényben használt és kedvelt

Első bécsi gyermek-tápláló liszt,

feltalálója: Giacomelli Ferencz, Bécsben,

az osztrák-magyar és olasz királyi szabadalom, valamint az ezüst érem tulajdonosa. E tápszer vetekedik a legtáplálóbb tejjel, a legtáplálóbb csont- és vérképző anyagokat tartalmazza, erősíti a fogakat, teljesen helyettesíti az anyatejet, könnyen eltartható, mint ez, éppen azért csaknem minden klinikán alkalmazásban van és a legtapasztaltabb orvosok által a legmelegebben ajánlatik. Ezen egyetlen tápszer ára, mely a többi gyermek- és üdülő tápszer-készítményeket messze felülmúlja, oly olcsó, hogy bárkinék is módjában áll azt megszerezni. Egy nagy edény ára 1 frt, kis edényé 45 kr, használati utasítással együtt.

Valódi hamisítatlan

Zabliszt és gersli-kivonat

a legerősebb levelek készítésére, minden háztartás számára, könnyen eltartható, olvadékony és szerfölött tápláló. A mellett, hogy igen hamar készíthető, az ára oly olcsó, hogy egy családtól se lenne szabad hiányoznia. Használati utasítással 1 próba-doboz zabliszt 12 kr, nagy doboz 40 kr és az ép oly kedvelt gersli-kivonatból egy próba doboz 10 kr, nagy doboz 30 kr.

Kaphatók Dr. Rothschnek Emil gyógyszerárában és Rickl József Antal kereskedésében Debreczenben.

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉG
Debreczen, Rózsátér.

Az őszi idényre raktárra érkeztek:

NŐI RUHASZÖVETEK,
Flanell, Kasán, Moldon,
Gyapju Himalaya kendők,
HARASZT KENDŐK,
Téli harisnyák,
SZÖNYEGEK, AGYTERITŐK,
PAPLANOK,
A hírneves cosmanosi gyárból:
Mosó vellezek.

Pirszen
(Coaks)

ugyszinte kőszent fűtésre és kovácsok részére legjobb minőségben házhoz is szállítva ajánl jutányos áron

a légszuszogó igazgatósága
Debreczenben.

Megrendeléseket részünkre elfogad **KONDOR L. üzlete**
Czegléd-utca.

ZÁDOR LAJOS

selyem divat kézműáru kereskedése és divatterme

DEBRECZENBEN, főpiacz, a városház épületében.

Raktáramon dús választékban találhatók

női felöltők, köpenyek és bundák,

a legújabb párisi és berlini modellek után készítve; gyapju, matlasse, peluche és más divatos kelmékből; egyszerű kiállítástól kezdve, a legfinomabb különlegességekig.

Női ruha készitési termeimet

első rangú szakképzett egyének vezetése és tetemesen szaporított munkaerő mellett úgy rendeztem be, hogy menyasszonyi, bál, látogatási uti, séta, gyász és pongyola ruhákat, nemkülönbön mindenféle felöltönyöket, mérték szerint, a leggyorsabban, legjobb izlésben és jutányos árakon elkészíthetjük, — ugyszintén elvállalok egész menyasszonyi készletek kiállítását.

Elegans angol ruhák

tiszta gyapju kelmékből 30 frttól kezdve; valamint gyász ruhák 12 óra alatt készíttetnek.

UJ KOCSIGYÁR!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy Miskolcra történt átköltözésem folytán itt Debreczenben, Czegléd-utczán, az új templom közelében 2579. sz. a. házamnál

kovács, nyerges (szatler) és kerékgyártó műhelyt

állítottam fel, a hol már is arany és ezüst érmekkel kitüntetett, s a magas kormány által készpénzzel jutalmazott több rendbeli készletben levő, ruganyos, rugany nélkül, fedeles, fedél nélküli kocsialmat, tekintettel helyiségem szűk voltára, jótállás mellett, lehető legelőszöbben elárusítom.

Továbbá felvállalok e szakmába vágó mindenféle

kerékgyártó, kovács, nyerges (szatler) és fényező munkákat, azon esetre pedig, ha készletben levő kocsialma megfelelőek nem volnának, megrendelés folytán akár helyben, akár vidékre bármily alakban, gyorsan és olcsón, kívánat szerint készítek.

Ezek mellett még egészséges és beteg patája lovaknak rendes vasalását, felügyeletem alatt, felvállalok, nemkülönbön mindenféle műpatkókkal ellátom, mert mint első osztályú okleveles állatorvos bírok olyan ajánló-levéllel is, melyet Ö. cs. és kir. fonsége, Albrecht főherczeg lovainak huzamosabb ideig való vasalásáért nyertem.

Végre a nagy gazdálkodó közönség részére mindenféle kovács és kerékgyártó munkákat a legelőszöbben és leggyorsabban készítek.

A nagyérdemű közönségnek becses pártfogását kérve, maradok

tisztelettel.

Kolonics Lajos,

kocsigyáros és okleveles állatorvos.

Korona-forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreczeni főktelep árucarnoka.

Előre haladt ásványvíz évad miatt a még raktárunkon levő ideig töltésű, 2 literes palaczkokban levő, legjobb minőségű

KORONA-FORRÁS

víznek palaczkját 20 krra szállítottuk le. Minden egyes üres palaczk 8 krért vétetik vissza.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debr. főktelep árucarnoka
nagy várad-utca, megyeház mellett.

Korona-forrás!

A kinek

egy kötvényre van szüksége

arra nézve, hogy az egy kölcsönre alapul szolgáljon, mint családjának biztosítására, vagy mint viszszaelvonására a kapott hozományának, vagy mint eladósodott ház- és ingatlan birtokosok vagyoni viszonyainak rendezésére, továbbá pedig azon egyéneknek, kik életükben semmi folyó tőkét nem hagyományozhatnak, végül mint tőke alapot házasságon kívüli gyermekek, vagy második házasságból származó gyermekek egyenjogúsítására, habár a biztosítandó egyének életük 60-ik évét is átletik (66-ik évig), ezt azonnal elérhetik, leggyorsabban egy biztosítási-kötény által, minden kedvező feltétellel, becsületessé és tisztességgel, minden itti, vagy a vidéken. A legszigorúbb titoktartás biztosítva van. — Felviágosítások — díjtalanul — szerkesztők naponta 2-5 óra közt Klein biztosítási főfelügyelőnél.
Bécs, I. Kohlmessegrasse 7, 4-ik emelet.

A brüsszeli 1883-ik évi nagy nemzetközi kiállítás alkalmával ötvánnyal kitüntetve.

Férfiak számára

Szenzációs találmány!

Dr. Borsodi cs. kir. szabadalmazott villanyos fémlapja, kipróbálva és jutalmazva, gyengeség ellen használható, mert ez az elgyengült idegek erősíti s ifjú erőt önt beléjük. Előállítására igen kellemes, és csupán a fémlap észre nem vehető hordása a testen is elég arra, hogy az eredmény eléréséig.
Árak: I. oszt. 55 frt, II. oszt. 40 frt, III. oszt. 30 frt.
A cs. kir. villanyos fémlapok raktára (Dr. Borsodi szabadalma.) Bécs, I. Weinburg-utca, Nr. 9.
Kimerítő használati utasítás 50 krért küldetik.